

tidligere nedlagte landbrug. Denne stigning viser, at der er en betydelig interesse for fritidslandbrug med et mere hobbypræget sigte.

Sideløbende med udviklingen i størrelsesstrukturen er der sket en fortsat øgning af specialiseringsgraden på de enkelte produktionsgrene. Medens der i 1980 var både kvæg og svin på hver tredje bedrift, og en fjerdedel af bedrifterne var rene planteavlbrug, var andelen af blandede husdyrbesætninger i 1992 reduceret til ca. 17 pct., og andelen af planteavlbedrifter uden husdyrbesætning var vokset til ca. 35 pct. Der har i samme periode været en forholdsvis forøgelse af andelen af kvægbesætninger, medens den langt kraftigere stigning i besætningskoncentrationen for svinebrugene har betydet, at der samtidig med en stigning i det samlede soantal er sket en reduktion af disse bedrifters andel af det samlede antal bedrifter.

4. Hovedtræk i lovforslaget

Lovforslaget indeholder følgende hovedpunkter:

1. Lovens definition af en landbrugsejendoms forsvarlige erhvervsmæssige drift udvides, og det tydeliggøres, at produktionen skal finde sted inden for de rammer, som følger af hensyn til de erhvervsmæssige udnyttelsesmuligheder, lovens strukturpolitiske målsætning, husdyr sundhedsmæssige forhold, hvor der anlægges et veterinært forsigtighedsprincip, samt natur og miljø. Forslaget præciserer landbrugsministerens adgang til at fastlægge regler for forsvarlig erhvervsmæssig drift. Det er hensigten, at sådanne regler bl.a. skal indeholde bestemmelser om en maksimumsgrænse for fremtidige besætningsstørrelser svarende til 500 dyreenheder og krav om andelen af egen jord. Præciseringen af bestemmelsen omfatter også hjemlen til at udstede bestemmelser om grønne marker, gødnings- og sædskifteplaner samt gødningsregnskaber. Det er endvidere hensigten, at der efter aftale med miljøministeren fastsættes regler i medfør af miljøbeskyttelsesloven om arealer omfattede af flerårige aftaler.
2. Fortrinsstillingen styrkes for jordbrugere, som ejer under 70 ha, idet disse – uanset om de har et suppleringsbehov på grund af harmonikravet – som udgangspunkt får adgang til at gøre fortrinsstilling gældende over for enhver aftale, hvorved en ansøger kommer til at eje mere end 70 ha. Muligheden for at bygge sig til jord fjernes i den forstand, at overskridelse af lovens arealgrænser fremover kun skal kunne ske med baggrund i et konstateret aktuelt behov for suppleringsjord for at opfylde harmonikravet, og kun hvor en for-

trinsstillet ikke har et aktuelt suppleringsbehov begrundet i harmonibestemmelser.

3. Med henblik på at forbedre vilkårene for livet på landet forbedres mulighederne for at ophæve landbrugspligten på arealer til etablering eller supplerings af mindre beboelsesejendomme, og mulighederne for at oprette mindre landbrugsejendomme til fritidsformål forbedres ligeledes.
4. Der åbnes mulighed for at eje op til 3 landbrugsejendomme. Herved modvirkes tendensen til dannelsen af store enheder, der vanskeliggør generationsskifte og er mere følsomme for konjunkturudsving.

Lovforslaget indeholder de ændringer og tilføjelser til den gældende lov, som er nødvendige for at gennemføre disse formål. Desuden foretages på enkelte punkter tekniske ændringer og justeringer.

På baggrund af de indvundne erfaringer med etablering af driftsfællesskaber, herunder de i ministeriets handlingsplan for driftsfællesskaber foretagne undersøgelser, jf. bl.a. rapport nr. 75 »Driftsfællesskaber i jordbruget« fra Statens Jordbrugsøkonomiske Institut, har det været overvejet, om der var behov for ændringer i landbrugsloven for at lette adgangen til at etablere fællesskaber.

Lovændring skønnes ikke at være påkrævet, men det er ved lovens administration hensigten at foretage visse ændringer af reglerne i bekendtgørelse nr. 809 af 15. december 1989 om landbrugsfællesskaber. Dette sker med henblik på at muliggøre fordelingen af over- eller underskud i et driftsfællesskab i forhold til de indskudte produktionsfaktorer. I den forbindelse overvejes det at fastsætte en maksimal grænse for forskellen mellem henholdsvis højeste og laveste indskud i fællesskabet.

Der vil endvidere blive fremsat forslag til ændring af lov om statsgaranti og rentetilskud m.m. ved udlån til yngre jordbrugere, der skal muliggøre, at deltagerne i driftsfællesskabet kan bevare ydede yngre jordbrugerlån, uanset at hele bedriften eller en overvejende del af den indgår i et driftsfællesskab. Desuden er det hensigten at justere de administrative bestemmelser på forbedringsstøtteområdet for at lette etablering af driftsfællesskaber.

5. Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Selveje og en bæredygtig udvikling af det primære landbrugserhverv i harmoni med de naturlige omgivelser skal fortsat være de væsentligste elementer i rammerne for landbrugets struktur.

Ud fra en samfundsmæssig interesse i at sikre en høj produktkvalitet og sundhedsmæssig standard forekommer tendensen til især i svine- og fjerkræsek-